

irri solas**Urtebetetzeko oparia**

Enekok papagai bat nahi luke bere urtebetetze kari. Aitak dirua ematen dio:

-**Zoaz** txori saltegira eta han zuhauk hauta **ezazu** eta eros!

Txoritegian saltzaileak proposatzen dio:

-Gorri bat ala berde bat? Hauta **ezazu**!

-**Emadazu** gorri bat, bestea ez da ondua!

Zer erraten dio Aitak? Nola erraten dio?

Nolako aditzak dira lodiz direnak? Non emanak dira perpausean?

oroit**AGINTERA**

Agintera **aginduak** eta **instrukzioak** emateko erabiltzen da.

Aginterazko aditza perpausaren **hastapenean** ezartzen da; **ezezko** perpausetan, **ez** partikula jartzen da **aitzinetik**.

Egon isilik! Ezar ezazu berokia! **Eman ieza** **emadazu** gatzontzia!

Ez ezazu hunki!

Agintera gehienetan **2.pertsonan (zu eta zuek)** erabiltzen da.

Aginduak **hiru modu erabiliz** eman daitezke :

Aditz-erroa : **Etorri! Hets atea!**

Aditz laguntzailea: **Har ezazu** gozoki bat!

Aditz trinkoa: **Zoaz** kanpora! **Emadazu** eskua.

Aditz laguntzailea

NOR		NOR-NORK		
			hura	haiek
zu	zaitez	zuk	ezazu	itzazu
zuek	zaitezte	zuek	ezazue	itzazue

NOR-NORI-NORK

Nor/zer	Nori	Nork
ieza oparia (sing.)	io (hari)	zu (zuk)

Adib.: Eman **iezaiozu** oparia!

oroit

AGINTERA

AGINTERA		NOR-NORI-NORK		ZUK	ZUEK
Nor/Zer		Nori		Nork	
IEZA (ZKI)		T/DA	(niri)	ZU ZUE	(zuk) (zuek)
		IO	(hari)		
		GU	(guri)		
		IE	(haiei)		

Aditz trinkoa

NOR				
	EGON	ETORRI	JOAN	IBILI
hi	hago	hator	hoa	habil
zu	zaude	zatoz	zoaz	zabiltza
zuek	zaudete	zatozte	zoazte	zabiltzate

NOR-NORK (nor: hura)						
	EMAN	EKARRI	UTZI	ERAMAN	ERRAN	EGIN
zuk	emazu	ekarzu	utzazu	eramazu	errazu	egizu
zuek	emazue	ekarzue	utzazue	eramazue	errazue	egizue

NOR-NORI-NORK (nor: hura /nork: zuk eta zuek)			
	EMAN	ERRAN	EGIN
niri	emadazu(e)	erradazu(e)	egidazu(e)
hari	emaiozu(e)	erraiozu(e)	egiozu(e)
guri	emaguzu(e)	erraguzu(e)	egiguzu(e)
haiei	emaiezu(e)	erraiezu(e)	egiozu(e)

Nor pluralean delarik (haiek) **-zki-** tartekatzen da: emaz**ki**dazu, erraz**ki**ozu, egiz**ki**zue...

Agintera ezagut eta erabil

1*Lot itzazu perpausak eta aginduak.

1-Karrika zeharkatuko dugu.	a- Bil ezazu berehala!	1-f
2- Zure ganbara ez da bildua.	b- Zoaz okindegira.	
3- Ez duzu salda bukatu.	c- Ez hunki!	
4- Pintura ez da idortua.	d- Zoaz komunera fite!	
5- Ez duzu ogirik ekarri?	e- Ken ezazu trikota!	
6- Pixile zara?	f- Emadazu eskua!	
7- Berotua zarela?	g- Buka ezazu!	

2*Azpimarra agintera aditz egokia.

- a- Haurrak, **egon zaitez/egon zaitezte** geldirik!
- b- Aita, **jar zaitez/ jar zaitezte** hemen!
- c- Nahia eta Eneko, **atera zaitezte/ atera zaitez** kanpora.
- d- Amaia, **egon zaitez/ egon zaitez** isilik.

3*Berridatz perpaus hauek, agintera aditz laguntzailea erabiliz.

a-Ama, zu egon lasai!
*Ama, zu egon **zaitez** lasai!*

b- Iker, isil!

.....

d- Ikasleak, joan kanpora!

.....

4*Berridatz erranaldi hauek, nor-nork agintera aditz laguntzaileak erabiliz.

a- Jon, ekar ura!

.....

b- Kaiet, hets atea!

.....

c- Maddi, urezta landareak, otoi!

.....

d- Olaia eta Ander, ez egin oihurik gela barnean!

.....

e- Kattin, ez ahanzi baloia!

.....

d- Ikasleak, ez andeatu margoak!

.....

5*Errezeta hau osa ezazu.

Irris-esnea

1- Ontzi batean, esnea irakiten ezar ....., kanela-zotzekin eta zitroin azalekin.

2- Irrisa aitzinetik garbi..... eta beste ontzi batean egosaraz .....ura osoki lurrundu arte.

3- Orduan has .....esnearen isurtzen, zalitxo batez eta gelditu gabe, ondotik, zurezko zali batez nahas eta nahas.....

4- Irrisak esnea xurgatu arau, isur.....esne zalitarak, krema arian-arian osatu arte.

5- Irrisa alde bat egosi eta, azukrea eta dezilitro esne-gain erants.....

6*Berridatz erranaldiak, agintera jokatzuz.

a- Kepa, garbi platera hauek, otoi.

.....

b- Ixo, ez erran gezurrik!

.....

c- Joana, ez joan hain goizik.

.....

d- Haurrak, jin hona eta bildu jostailuak.

.....

e- Hets leihoak (zuek), haizea baita.

.....

f- Eskatu arraina (zuk), biziki ona da hemen.

.....

7* Agintera aditz trinko hauek koka itzazu erranaldietan.

utzazu- emazue- habil- errazue- zatoz- egizue-

a- .....(zu) ene etxera, elkarrekin jostatuko gara.

b- .....(zuek) lo, bihar goizik jaiki behar dugu!

c- ..... (hi) kanpora, aro ederra duk!

d- .....(zuek) txapela, eguzkiak jotzen du!

e- .....(zuk) bakean xakur gaixo hori!

f- .....(zuek) burasoei agerraldia goizean dela.

